

Sygn. akt IV CNP 23/09

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi pozwanego

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 września 2006 r., sygn. akt I ACa 1913/05,

w sprawie z powództwa Banku Polska Kasa Opieki SA w Warszawie

przeciwko D. N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 kwietnia 2009 r.,

**odrzuca skargę i nie obciąża pozwanego D. N. kosztami
postępowania skargowego**

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa Banku Polska Kasa Opieki S.A. w Warszawie przeciwko D. N. o zapłatę, wyrokiem z dnia 20 września 2006 r. oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 23 lutego 2005 r., I C .../04.

Pozwany wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego. Zaskarżając go w całości wskazał, że orzeczenie to jest niezgodne z art. z art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 2 i 3 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 i 5 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Jeżeli wzruszenie zaskarżonego orzeczenia było możliwe, a strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych wówczas strona powinna wykazać, że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (art. 424⁵ § 1 pkt 5 w zw. z art. 424¹ § 2 k.p.c.).

Warunek uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody należy uznać za spełniony jedynie wtedy, gdy skarżący złoży oświadczenie, że szkoda nastąpiła, wskazując jej rodzaj i rozmiar, a ponadto powoła lub przedstawi dowody lub inne środki uwiarygodniające to twierdzenie. Zważyć nadto należy, że skarżący może powoływać się tylko na taką szkodę, która została już wyrządzona na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia, a nie na szkodę, która może powstać dopiero w przyszłości (por. postanowienie SN z dnia 15 lutego 2006 r., IV CNP 7/05, LEX nr 192046; postanowienie SN z dnia 22 listopada, I CNP 19/05 nie publ.; postanowienie SN z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006 r., nr 1, poz. 16; postanowienie SN z dnia 27 października 2005 r., V CNP 28/05, nie publ.; postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CNP 102/06, nie publ.).

Skarżący w niniejszej sprawie podjął jedynie próbę uprawdopodobnienia faktu powstania szkody, ograniczając się w tym zakresie do stwierdzenia, że skutkiem zaskarżonego orzeczenia jest usankcjonowanie rażąco wysokiego

zadłużenia pozwanego wobec powoda, a tym samym powstania szkody przez powiększenie pasywów pozwanego. Należy jednak zważyć, że sam fakt wydania zaskarżonego orzeczenia nie może być utożsamiany z faktem powstaniem szkody, w innym wypadku fakt powstania szkody należałoby wywodzić z samego faktu wydania nietrafnego orzeczenia, przy czym *de lege lata* nie ma podstaw normatywnych dla przyjęcia istnienia takiego domniemania. Zważyć też należy, że zaskarżone orzeczenie, wydane w sprawie o zasądzenie świadczenia pieniężnego, ma charakter deklaratoryjny, nie tworzy nowej sytuacji prawnej, a jedynie potwierdza stan istniejący. Zatem wydanie zaskarżonego orzeczenia, nie mogło mieć i nie miało wpływu na „powiększenie pasywów” po stronie skarżącego, co nie oznacza, rzecz jasna, że skarżący nie mógł i faktycznie nie poniósł szkody na skutek wydania zaskarżonego orzeczenia. Skarżący nie przytoczył jednak żadnych innych okoliczności faktycznych, które wskazywałyby na to, że w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia poniósł szkodę.

Skarżący wskazał, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w trybie skargi kasacyjnej nie było możliwe z uwagi na fakt, że pozwany został zatrzymany i tymczasowo aresztowany na okres ponad siedmiu miesięcy, a zatem został pozbawiony możliwości wniesienia skargi kasacyjnej w ustawowym terminie. Należy jednak zważyć, że „niemożliwość” wzruszenia zaskarżonego orzeczenia, o której traktuje przepis art. 424¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. nie stanowi „niemożliwości” w sensie faktycznym, tj. nie chodzi w tym wypadku o sytuację, w której strona znalazła się i która uniemożliwiła jej podjęcia działania nie tylko osobiście, ale i skorzystanie z pomocy innych osób. W tym wypadku chodzi o „niemożliwość” w sensie prawnym, którą należy utożsamiać z szeroko rozumianą niedopuszczalnością środka zaskarżenia. Rzeczywiste pozbawienie wolności w okresie biegu terminu do wniesienia skargi kasacyjnej na skutek tymczasowego aresztowania, nie pozbawiło skarżącego prawa do zaskarżenia, co najwyżej mogło utrudnić realizację tego prawa, czego skarżący nie wykazał. Jeżeli skarżący nie mógł wnieść skargi kasacyjnej w ustawowym terminie, w pierwszej kolejności powinien rozważyć zasadność wniesienia wniosku o jego przywrócenie. Skarżący nie skorzystał jednak i z tego środka prawnego.

Skarżący uzasadniając dopuszczalność skargi w niniejszej sprawie powołał się na istnienie wyjątkowego wypadku, nie można jednak przyjąć, że wykazał jego istnienie. Ewentualne naruszenie przez sąd przepisu art. 353¹ k.c. wyrażającego zasadę swobody umów nie świadczy o istnieniu wyjątkowego wypadku w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c., który utożsamiany jest z takimi zdarzeniami jak np. ciężką chorobą strony, która uniemożliwiła wniesienie środka odwoławczego, katastrofa, klęskę żywiołowa.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. w zw. z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. oraz art. 424⁸ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy rozstrzygnął zgodnie z art. 102 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 424¹² k.p.c.